

UDK: 634.0.145.7x19.92(497.12)

PRISPEVEK K POZNAVANJU PODLUBNIKOV (SCOLYTIDAE) SLOVENIJE II
Janez TITOVŠEK

Sinopsis

Tudi drugi prispevek dopolnjuje gradivo o podlubnikih v Sloveniji. Nanaša se zlasti na gozdne drevesne in grmovne vrste. Podatki so bili zbrani v letih 1972 in 1973. Za 32 vrst iz družine Ipidae so navedeni podatki o gostiteljih in nahajališčih. K 40 vrstam iz prvega prispevka je priključenih še 9 vrst podlubnikov, predvsem s Slovenskega Primorja.

BEITRAG ZUR KENNTNIS DER BORKENKÄFER (SCOLYTIDAE) SLOWENIENS II
Janez TITOVŠEK

Synopsis

Auch der zweite Beitrag ergänzt die Angaben über Borkenkäfer in Slowenien und bezieht sich vor allem auf Baum- und Straucharten in den Wäldern. Die Daten wurden in den Jahren 1972 und 1973 gesammelt. Angegeben werden die Daten über Wirte und Fundorte für 32 Arten der Familie Ipidae. An die 40 Arten aus dem ersten Beitrag werden 9 weitere angeschlossen, wor allen aus dem Küstenland.

Avtorjev naslov:

Janez TITOVŠEK, dipl.inž.gozd.
Biotehniška fakulteta v Ljubljani
61000 Ljubljana, Krekov trg 1

V Zborniku gozdarstva in lesarstva L. 11, št. 1, je objavljen seznam podlubnikov, njihovih gostiteljev in nahajališč, ki je bil pripravljen na osnovi materiala, zbrane v letih 1964 in 1972 in se nanaša predvsem na fiziološke in tehnične škodljivce gozdnih drevesnih in grmovnih vrst.

V letih 1972 in 1973 je bil zbran dodatni entomološki material z novih ali pa z doslej nesistematično obdelanih območij Slovenije, predvsem s Slovenskega Primorja, ki je zajet v tem prispevku.

Pri delu so bili uporabljeni standardni ključi za določevanje podlubnikov. Ker pri determinaciji nisem imel pri roki literature za določanje roda *Phloeophthorus* Woll. za celotno palearktično regijo, mi je podlubnika tega roda določil prof.dr. Ivan Spaić z gozdarske fakultete v Zagrebu, za kar se mu najlepše zahvaljujem.

Tema je bila financirana iz sklada za znanstveno raziskovalno delo biotehniške fakultete v Ljubljani.

Družina: SCOLYTIDAE

Poddružina: Scolytinae

Rod: Scolytus Geoffroy
rugulosus Müll.

Toško čelo, I. 1973, rovni sistemi na deblu in vejah *Malus domestica* Borkh.
Polhov gradec, II. 1973, rovni sistemi in hrošči na deblu in vejah *Malus domestica* Borkh.

mali Becht

Polhov gradec, II. 1973, rovni sistemi in hrošči na deblu in vejah *Malus domestica* Borkh.
Šalek-Šmartin pri Velenju, IX. 1973, rovni sistemi in hrošči na vejah *Malus domestica* Borkh.

Poddružina: Ipinae

Rod: Hylesinus Fab.
fraxini Panz.

Hrastnik nad Bajde pod Ceme, IV. 1973, rovi zaroda na deblu sušice *Fraxinus ornus* L.
Zaplana nad Vrhniko, IV. 1973, rovni sistemi zaroda na debelcu in vejah *Fraxinus ornus* L.

Rod: Hylastinus Bedel
fankhauseri Reitt.

Trojane - pobočje Rebar, IV. 1973, rovni zarod na odmrlem debelcu *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Krvavica, KO Črni vrh pri Taboru v Savinjski dolini, IV. 1973, zarod pod lubjem debelc in vej *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Vransko - dolina Merinca, IV. 1973, hrošči v lubju debelca in vej *Laburnum* sp.
Dolenja Trebuša do Oblakovega vrha, V. 1973, hrošči v matičnih rovih na debelcu *Laburnum* sp.
Idrijska Bela, V. 1973, hrošči in rovni sistemi zaroda na debelcih in vejah *Laburnum* sp.
Zaplana nad Vrhniko, IV. 1973, hrošči v matičnih rovih na suhih vejah *Laburnum* sp.
Kropa, IV. 1973, hrošči v štrclju odsekane veje *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Sotočje Velike in Male Božne pri Polhovem gradu, II. 1973, rovi zaroda in hrošči na debelcu *Laburnum* sp.
Pekel pri Borovnici, III. 1973, zarod pod lubjem odmirajoče veje *Laburnum* sp.
Planica IV. 1973, rovni sistem pod lubjem debelca *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Savica in okolica Bohinjskega jezera, VII. 1972, hrošči v debelcih in vejah *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Bled, park hotela Bled, VII. 1972, zarod pod lubjem debla *Laburnum* sp.
Radovna, VII. 1972, zarod pod lubjem odmirajočih in odmrlih vej *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.

Robanov kot v Savinjski dolini, VI. 1973, rovi na debelcih in vejah *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Podvolovljek v Savinjski dolini, VI. 1973, zarod v debelcih in vejah *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Okrešelj (1380 m), VI. 1973, rovni sistemi v debelcih in vejah *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Slap Rinka in okolica, VI. 1973, zarod v debelcih in vejah *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Igla v Savinjski dolini, VI. 1973, zarod v debelcu *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Krivčevo pod Črnicem pri Kamniku, VI. 1973, hrošči v debelcu *Laburnum alpinum* (Mill.) Presl.
Podbrdo, VII. 1973, rovni sistemi na debelcih *Laburnum* sp.
Tolmin z okolico, VI. 1973, rovni sistemi na debelcih *Laburnum* sp.
Šalek pri Velenju, IX. 1973, zarod na debelcu *Laburnum* sp.
Pesje pri Velenju, IX. 1973, zarod na debelcu in vejah *Laburnum* sp.
Pišece - pod gradom, XI. 1973, rovni sistemi na debelcu lubadarke *Laburnum anagyroides* Med.

Rod: *Hylastes* Erichson
 cunicularius Erichson

Spodnja Kokra, III. 1973, hrošči prezimujejo pod lubjem panja *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Rod: *Hylurgops* Lec.
 *palliatu*s Gyll.

Ljubljana - Rožnik, VIII. 1972, hrošči na debelcu *Pinus strobus* L.
Kamniška Bistrica, VIII. 1972, hrošči pod lubjem vrhača *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Črnivec pri Kamniku, VI. 1973, hrošči se zavrtavajo v debelejšje veje *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Kozje, VII. 1973, zarod v neobeljenem gradbenem lesu *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Toško čelo - Katarina, II. 1974, hrošči prezimujejo v pomanjkljivo obeljeni hlo-dovini *Picea excelsa* (Lam.) Link

Rod: *Myelophilus* Eich.
 minor Hart

D. Sendole, ob cesti Štorje - Senožeče, IV. 1973, stari odmrli hrošči na lubadar-ki *Pinus nigra* Arnold.
Šmarna gora, VIII. 1972, rovi zaroda na podrtici *Pinus silvestris* L.
Šalek - Šmartin pri Velenju, IX. 1973, zapuščeni rovi na debelcu *Pinus silves-tris* L.
Krašnja med Lukavico in Blagovico, I. 1974, matični rovi na sušici *Pinus silves-tris* L.

piniperda L.

Krašnja med Lukavico in Blagovico, I. 1974, rovi zaroda na sušicah - lubadarkah *Pinus silvestris* L.

Rod: *Dendroctonus* Er.
micans Kug.

Podbrezje na Gorenjskem, IV. 1973, odmrl hrošč pod lubjem debele stoječe lubadarko *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Rod: *Phloeophthorus* Woll.
geschwindti Seitner

Rižana, VIII. 1972, hrošči v rovih na debelcu *Spartium junceum* L.

latus Wichmann

Rižana, VIII. 1972, hrošči v rovih na debelcu *Spartium junceum* L.

Rod: *Phloeosinus* Chap.
thujae Per.

Ljubljana - Rožnik, VIII. 1972, odmrl hrošči v sušicah *Thuja* sp.

Rod: *Hypoborus* Erichs
ficus Erich.

Rižana, VIII. 1972, zarod v vejah *Ficus Carica* L.

Koper z okolico, VIII. 1972, zarod v vejah *Ficus Carica* L.

Portorož z okolico, VIII. 1972, zarod v vejah *Ficus Carica* L.

Rod: *Lipathrum* Woll.
mori Aube

Portorož, VIII. 1972, zarod v vejah *Morus alba* L.

genistae Aube

Rižana, VIII. 1972, zarod na debelcih in vejicah *Spartium junceum* L.

Rod: *Polygraphus* Er.
polygraphus L.

Bohinj in okolica, VI. 1972, rovni sistemi in odmrl hrošči v sušicah *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Šmarna gora, VII. 1973, posamezni hrošči se zavrtavajo v prelomljeno deblo *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Rod: *Crypturgus* Er.
cribrellus Reitt.

Krka na Dolenjskem, X. 1972, hrošči v rovih podlubnika *Pityogenes chalcographus* L. na vejah *Picea excelsa* (Lam.) Link.

D. Sendole, ob cesti med Štorjami in Senožečami, IV. 1973, hrošči v rovih podlubnika *Myelophilus minor* Hart. na lubadarki *Pinus nigra* Arnold.

Hotemež pri Radečah, X. 1972, hrošči v rovih *Pityokteines spinidens* Reitt. na hlodovini *Abies alba* Mill.

Rod: *Xylocleptes* Ferrari
bispinus Duft.

Dolenja Trebuša - Oblakov vrh, V. 1973, hrošči na *Clematis vitalba* L.
Turjak na Dolenjskem, V. 1973, hrošči na *Clematis vitalba* L.
Pekel pri Borovnici, III. 1973, hrošči na *Clematis vitalba* L.
Spodnja, Srednja in Zgornja Kokra, Zgornje Jezersko, III. 1973, hrošči na *Clematis vitalba* L.
Radna pri Sevnici, III. 1973, hrošči prezimujejo na *Clematis vitalba* L.
Rateče - Planica, IV. 1973, hrošči prezimujejo na *Clematis vitalba* L.
Mojstrana - Dovje, IV. 1973, hrošči prezimujejo na *C. vitalba* L.
Zaplana pri Vrhniku, IV. 1973, hrošči na *Clematis vitalba* L.
Kropa, IV. 1973, hrošči prezimujejo na *Clematis vitalba* L.
Podbrezje na Gorenjskem, IV. 1973, hrošči prezimujejo na *C. vitalba* L.
Igla v Savinjski dolini, VI. 1973, hrošči se zavrtavajo v *C. vitalba* L.
Gorjanci - Krvavi kamen, X. 1973, hrošči na *Clematis vitalba* L.

Rod: *Dryocoetes* Eich.
autographus Ratzb.

Krka na Dolenjskem, X. 1972, hrošči v neolupljenem panju *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Podbrezje na Gorenjskem, IV. 1973, zarod v panjih in nadzemnih delih korenin *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Spodnja Kokra, III. 1973, hrošči pod lubjem v posekanih sušicah *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Pekel pri Borovnici, III. 1973, hrošči v posekanih neobeljenih sušicah *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Hrastnik nad Bajde pod Ceme, IV. 1973, hrošči v neolupljenem panju *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Tabor v Savinjski dolini, IV. 1973, hrošči v posekani lubadarki *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Igla v Zgornji Savinjski dolini, VI. 1973, hrošči pod lubjem slabo olupljene hlodovine *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Kozje, VII. 1973, zarod v neobeljeni hlodovini in gradbenem lesu *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Toško čelo - Katarina, II. 1974, hrošči prezimujejo v pomanjkljivo obeljeni hlodovini *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Rod: *Xyloterus* Eichh.
lineatus Oliv.

Črnivec nad Kamnikom, VI. 1973, vhodni rovi v hlodovini *Picea excelsa* (Lam.) Link.
Šmarna gora, IV. 1973, vhodni rovi v podrtici *Abies alba* Mill.
Igla v Zgornji Savinjski dolini, VI. 1973, vhodni rovi v hlodovini *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Rod: *Cryphalus* Erich.
piceae Ratzb.

Tabor v Savinjski dolini, IV. 1973, hrošči v vejah v vejnem kupu na *Abies alba* Mill.

Rod: *Ernopocerus* Berg.
fagi Fab.

X Grmada - Šmarna gora, V. in VI. 1973, rojenje hroščev v bukovem letvenjaku, sicer na vejah *Fagus silvatica* L.

Rod: *Xyloborus* Eichh.
(*Anisandrus*) dispar Fab.

Grmada - Šmarna gora, VI. 1973, rojenje hroščev, ujet v letu.

Rod: *Pityophthorus* Eichh.
pityographus Ratzb.

Ljubljana - Rožnik, VIII. 1972, zarod pod lubjem debele *Pinus strobus* L. v nasadu, ki je napaden z *Armillaria (Agaricus) mellea* (Vahl) Sacc.

Rod: *Pityogenes* Bed.
chalcographus L.

Krka na Dolenjskem, X. 1972, rovni sistemi in stari odmrli hrošči v vejah *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Spodnja in Zgornja Kokra, III. 1973, hrošči in larve v vrhaču *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Pekel pri Borovnici, III. 1973, hrošči v posekanih sušicah *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Kranjska gora, ob cesti proti Vršiču, mladi hrošči pod lubjem jamskega lesa *Picea excelsa* (Lam.) Link. in v odmrlih vejah *Pinus mugo* Turra.

Rateče - Planica, IV. 1973, zarod v vejah in vrhaču lubadark *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Podbrezje na Gorenjskem, IV. 1973, hrošči pod lubjem lubadark *Pinus silvestris* L. Tabor v Savinjski dolini, IV. 1973, hrošči v vrhaču in vejah lubadarke *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Golič pri Razdrtem, V. 1973, rovni sistemi na lubadarki *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Črnivec pri Kamniku, VI. 1973, zarod v vejah in vrhaču *Picea excelsa* (Lam.) Link. Radomerje pri Ljubnem v Savinjski dolini, VI. 1973, hrošči se zavrtavajo v veje v lovnem kupu *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Kozje, VII. 1973, zarod v neobeljenem gradbenem lesu in v vrhačih *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Velenje z okolico, IX. 1973, hrošči v debelcu in vejah *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Gorjanci - Krvavi kamen, X. 1973, hrošči v vrhaču v lubadarki *Picea excelsa* (Lam.) Link.

bistridentatus Eichh.

Štorje pri Sežani, IV. 1973, hrošči v vejah po požaru poškodovanih dreves *Pinus nigra* Arnold.

D. Sendole na Krasu, IV. 1973, hrošči v vejah lubadarke *Pinus nigra* Arnold.

bidentatus Herbst

Ljubljana - Rožnik, VIII. 1972, zarod pod lubjem debele in vej *Pinus strobus* L. v mladem nasadu napadenem po *Armillaria (Agaricus) mellea* (Vahl) Sacc.

Rod: *Pityocteines* Fuchs
spinidens Reitt.

Hotemež pri Radečah, X. 1972, zarod pod lubjem hlodovine *Abies alba* Mill.

Rod: *Ips* de Geer
sexdentatus Boern

Štorje pri Sezani, IV. 1973, posamezni hrošči v srednjedebelem pogoriščnem materialu - v stoječih *Pinus nigra* Arnold.

typographus L.

Krka na Dolenjskem, X. 1972, rovni sistemi na posekani lubadarki *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Rateče - Planica, III. 1973, hrošči v lubaradki *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Podbrezje na Gorenjskem, IV. 1973, hrošči v lubadarki *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Črničev pri Kamniku, VI. 1973, hrošči pod lubjem slabo obeljene hlodovine *Picea excelsa* (Lam.) Link ustvarili zarod.

Tabor v Savinjski dolini, IV. 1973, hrošči prezimujejo na debelu *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Spodnja Kokra, III. 1973, mladi hrošči v bubilnicah prezimujejo na debelu *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Kranjska gora, cesta proti Vršiču, III. 1973, hrošči v jamskem lesu *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Kozje, VII. 1973, zarod v neobeljeni hlodovini in v gradbenem lesu *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Veliki Koželj pri Velenju, IX. 1973, hrošči v lubadarkah *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Gorjanci, ob cesti proti Krvavemu kamnu, hrošči v debelu lubadarke *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Rod: *Orthotomicus* Ferr.
laricis Fab.

Podbrezje na Gorenjskem, IV. 1973, hrošči v neobeljenem panju in na koreninah *Picea excelsa* (Lam.) Link.

Kozje, VII. 1973, zarod v neobeljeni hlodovini *Pinus silvestris* L.

erosus Woll.

Krašnja med Lukavico in Blagovico, I. 1974, rovi zaroda na lubadarki *Pinus silvestris* L.

POVZETEK

Pričujoči članek je drugi prispevek o podlubnikih (Scolytidae), ki dopolnjuje gradivo o geografski razširjenosti podlubnikov v Sloveniji. Podatki se nanašajo na gozdarsko pomembne vrste. Za 32 različnih vrst podlubnikov so poleg datuma navedeni še podatki o gostiteljih in o nahajališčih. Na območju Slovenije je tako v obeh prispevkih zabeleženih 49 vrst podlubnikov.

SUMMARY

This second contribution deals again with the bark-beetles completing the data about their geographical distribution in Slovenia. The data refer to species important in forestry. For 32 species of bark-beetles, data about hosts and finding-places are quoted. In both contributions, altogether 49 species of bark-beetles are recorded.

LITERATURA

Glej str. 116 zbornika št. 11/1, 1973.